

До СА „Д. А. ЦЕНОВ“- СВИЩОВ
Катедра „Финанси и кредит“

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Валентин Иванов Мнлннов,
член на научно жури,
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Автор на дисертационния труд: Ярослав Петров Петров № D020214114

Тема на дисертационния труд: *„Проблеми и перспективи пред международното фискално сътрудничество при изграждане институциите за финансово разузнаване в Република Косово“*

I. Общо представяне на дисертационния труд

Авторът изследва икономически характер на изпирането на пари, финансирането на тероризма и мерките за тяхната превенция, като целта е да се изясни и задълбочи ролята на финансовия сектор в борбата с тези негативни явления. В тази връзка, извършените в разработката проучвания, анализи и оценки, използваната научна литература и източници на информация, изведените резултати и препоръки, са изцяло ориентирани към финансово-икономическия аспект на проблема. Авторът изследва и извежда основните проблеми, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както по отношение на Република Косово, така и по отношение на останалите държави от Балканския полуостров. Въз основа на получените резултати са систематизирани изводи и препоръки за повишаване капацитета на държавите от региона за

ограничаване на негативните ефекти от навлизане на парични потоци с незаконен произход в икономиките им.

Обект на изследването са институциите за финансово разузнаване на Република Косово, както и тези на страните от Балканския полуостров и региона. **Предмет на научното изследване** са мерките, които се предприемат от страна на държавните и международни институции, за превенция на изпирането на пари и финансиране на тероризма. **Изследователската теза** е формулирана, както следва: Ефективната превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма се постига чрез съвместна работа на финансовите институции и държавната администрация на национално ниво, както и международно сътрудничество с чуждестранни администрации и интернационални организации, позволяващо обмен на опит, кадри, информация, регулации и „добри практики“. В този аспект, въпреки че изследването е насочено основно към административния капацитет на Република Косово за превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма, анализът обхваща и възможностите за сътрудничество и взаимопомощ от страна на местните и чуждестранни администрации и международни организации. **Основна цел** на дисертацията е да се представят и анализират основните проблеми, съпътстващи изграждането и поддържането на действащ механизъм за финансово разузнаване в Република Косово, въз основа на което да се извлекат ползите от този механизъм за страните от Балканския полуостров и в частност за България.

Дисертационният труд е с **обем** 167 страници, **структуриран** в четири глави, както следва:

Въведение

Глава I. *Финансово разузнаване – основен механизъм за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма*

Глава II. *Международно фискално сътрудничество и обмен на финансово-разузнавателна информация*

Глава III. *Измерване и оценка на процесите по изпиране на пари в Косово и държавите от Балканския полуостров*

Глава IV. Изграждане на институциите за финансово разузнаване на Република Косово – проблеми и предизвикателства

Заклучение

Използваните и цитирани в дисертационния труд **литературни източници** са 115 бр., **графики** – 14бр., **таблици** – 20бр., а **приложенията**, които съдържат входни данни и резултати са 19 бр.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Актуалността на дисертационния труд се определя от все по-засилващата се заплаха за финансовите системи на страните от навлизане на капитали с неустановен произход. Въпреки сравнително по-слабо развитите си финансови пазари и не особено атрактивните си икономически показатели, държавите от Балканския полуостров са достатъчно привлекателни за инвестиции, целящи легализиране на приходи от незаконни дейности, както и финансиране на терористични организации. Относителната им политическа и икономическа стабилност, тяхното стратегическо географско разположение, членството им (или бъдещо членство) в Европейския съюз, в съчетание с високи нива на корупция и все още слаб капацитет за предприемане на ответни мерки, налагат ангажиране на по-голямо обществено внимание и ресурси към проблемите, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

В изложението са анализирани основните причини за съществуване на понятието „изпирането на пари” . Анализира се този световен проблем, който сериозно вреди на икономическото развитие, отклонява значителни ресурси, които биха могли да бъдат използвани за стимулиране на икономиката, подкопава доверието в държавните институции и заплашва сигурността на хората. Изследват се възможните модели за изграждането на ефективно действаща система за финансово разузнаване, която може да бъде значителна пречка при изпирането на пари, както и за престъпленията, които генерират нелегални парични потоци. Представени са добрите практики на действащите в добро международно сътрудничество звена за финансово разузнаване, които играят важна роля за предотвратяване изпирането на пари, особено в началния етап,

съпътстващ извършването на престъплението, при който от съществено значение е бързото и точно предаване на информация от частния (бизнес) сектор към правоохранителните органи.

Авторът демонстрира добри познания в достиженията на световната икономическа теория и практика при предотвратяване изпирането на пари, като изследва в пълнота поставения в дисертационния труд научен проблем. Той има добър научен стил и актуални научни познания.

В методически аспект изследването се базира върху използването на методите на системния, факторния и сравнителния анализ, статистическата обработка на емпиричните данни, както и графическата интерпретация на разглежданите явления и процеси.

При представените авторски идеи, текстове и визуализация чрез графики, таблици и формули са спазени всички изисквания на Закона за авторското и сродните му права чрез надлежно цитиране и позоваване на чужда авторска мисъл.

Дисертацията съответства на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д.А.Ценов” – Свищов относно получаването на образователна и научна степен „доктор”. Авторефератът отразява точно и пълно дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа научни идеи и резултати, които представляват основни научни и научно-приложни приноси. Те могат да бъдат групирани, както следва:

1. В разработката са систематизирани основните теоретични постановки, имащи отношение към превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма, като фокусът е поставен върху тяхното финансово-икономическо проявление. По този начин се ангажира вниманието на институциите от финансовия сектор към негативния аспект на тези явления, както и мерките за борбата с тях.

2. В дисертационния труд за първи път е приложен регресионно-корелационен анализ за оценка на зависимостта между процесите по изпиране на пари и икономическия растеж на държава от Балканския

полуостров (Република Косово). Получените резултати от изследването стоят в основата на мерките, които следва да бъдат предприети за превенция на дейностите, свързани с изпиране на пари.

3. Също така, в разработката отново за първи път е приложен „Гравитационен модел“ за измерване нивото на изпиране на пари в държавите от Балканския полуостров. Въпреки че изведените чрез прилагане на модела резултати не претендират за абсолютна точност, те дават една фундаментална основа за провеждане на бъдещи изследвания по темата. Получените резултати очертават някои важни тенденции по отношение на „привлекателността“ на държавите от региона за легализиране на незаконно придобити капитали, които непременно следва да бъдат взети предвид при избор на адекватни мерки за превенция на навлизането им в икономиките на страните.

4. Въз основа на извършените в разработката проучвания, анализи и оценки, са изведени основните проблеми, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както по отношение на Република Косово, така и по отношение на останалите държави от Балканския полуостров. Въз основа на получените резултати са систематизирани изводи и препоръки за повишаване капацитета на държавите от региона за ограничаване на негативните ефекти от навлизане на парични потоци с незаконен произход в икономиките им.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Какъв е ефекта според Вас на санкциите срещу „несътруднически юрисдикции“, които поддържат непрозрачност и отказват да сътрудничат в разследвания за пране на пари, след като Организацията за икономическо сътрудничество и развитие ги поставя в специален черен списък на офшорните зони, в който влизат т. нар. несътруднически държави ?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Становището ми за представения дисертационен труд е положително. Смятам, че са изпълнени изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и

Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д.А.Ценов” – Свищов относно получаването на образователна и научна степен „доктор”. Като член на научното жури давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за дисертационния труд на тема **„Проблеми и перспективи пред международното фискално сътрудничество при изграждане институциите за финансово разузнаване в Република Косово”** и предлагам на научното жури да присъди на **Ярослав Петров Петров** образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „**Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)**”.

гр. Свищов
21.05.2018г.

Изготвил становище:
(доц. д-р Валентин Милинов)

